

щих навчальних закладів є участь у програмах двостороннього та багатостороннього міждержавного і міжуніверситетського обміну здобувач вищої освіти, аспірантами, докторантами, педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками; проведення спільних наукових досліджень; організація міжнародних конференцій, симпозіумів, конгресів та інших заходів; участь у міжнародних освітніх та наукових програмах; відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників для педагогічної, науково-педагогічної та наукової роботи відповідно до міжнародних договорів України, а також договорів між такими вищими навчальними закладами та іноземними партнерами й інші напрями і форми, не заборонені законом [4].

Таким чином, можна дійти висновку, що розвиток послуг вищої освіти на основі міжнародного партнерства є важливою складовою для забезпечення реалізації конкурентних переваг країн на глобальному ринку освітніх послуг. Особливе місце у розвитку міжнародної співпраці у сфері вищої освіти в контексті сучасних пріоритетів її розвитку займають партнерські зв'язки та мережі.

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556 VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Суслівська Т.Є. Організаційно-економічні форми інтернаціоналізації університетської діяльності : дис. . канд. екон. наук : 08.00.02 /Суслівська Таїсія Євгенівна ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ, 2011. 196 с.

3. Присвітла О.В. Домінанти розвитку вищої освіти в умовах глобального ринку освітніх послуг : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.02 Присвітла Оксана Вікторівна ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2016. 21 с.

Можечук Л. В.

ад'юнкт, старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

В умовах сьогодення, враховуючи процеси, що відбуваються у сфері соціального забезпечення, більш актуальним постає питання функціонування системи пенсійного забезпечення України. Як відомо, з 2017 року в Україні розпочато процес реформування сфери пенсійного забезпечення, що насамперед, має на меті впровадження європейських стандартів функціонування пенсійної системи. Так, 3 жовтня 2017 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

щодо підвищення пенсій», який саме і визначив етапи реформування сфери пенсійного забезпечення. Серед головних завдань пенсійної реформи насамперед слід виокремити такі, як розбудова багаторівневої, багатокомпонентної пенсійної системи; осучаснення пенсій; спеціальні режими пенсій (пенсія за вислугу років окремим категоріям осіб тощо); використання сучасних інформаційних та управлінських технологій, єдиних стандартів якості обслуговування громадян. Слід наголосити на тому, що питання пенсійного забезпечення та пенсійної реформи в цілому завжди було в центрі уваги вітчизняних науковців, таких як В.М. Андрійів, М.Д. Бойко, Я. Дробот, Б. Зайчук, Т.В. Колеснік, Н. Мартиненко, Омельченко, П.Д. Пилипенко, В.І. Прокопенко, Н. Рєзніченко, С.М. Сивак, І.М. Сирота, А.В. Скоробагатько, Б.І. Сташків, Б.А. Стичинський, М.М. Шумило, Н. Шуст та ін. Відповідно до статті 2 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV, пенсійна система України має трирівневу структуру: солідарна, 2) накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та 3) недержавне пенсійне забезпечення [1]. Перший та другий рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему загальнообов'язкового державного пенсійногостраховання, другий та третій рівні – систему накопичувального пенсійного забезпечення [3, с. 105].

Як показує практика, на сьогодні в Україні функціонує лише перший рівень – солідарна система пенсійного забезпечення, суть якої полягає в тому, що молодше покоління громадян утримує старше. На жаль, враховуючи економічну та демографічну ситуації в державі, солідарна система України не забезпечує громадянам повною мірою достатній рівень життя. З метою підвищення рівня функціонування пенсійної системи України в цілому Кабінетом Міністрів України прийнято рішення щодо запровадження до 2021 року другого рівня пенсійної системи – накопичувальної. Слід зауважити, що, як показує практика європейських країн, ефективність функціонування такої системи насамперед залежить від рівня заробітної плати та рівня зростання економіки в цілому.

Суть накопичувальної системи полягає в тому, що частина обов'язкових внесків до системи (загальний рівень пенсійних відрахувань залишиться незмінним) накопичуватиметься у єдиному Накопичувальному фонді та обліковуватиметься на індивідуальних накопичувальних пенсійних рахунках громадян, які (та на користь яких) сплачуватимуть такі внески. Ці кошти інвестуватимуться в економіку країни з метою отримання інвестиційного доходу й захисту їх від інфляційних процесів [2]. Першою спробою законодавчого закріплення функціонування накопичувальної системи пенсійного забезпечення була підготовка законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування» від 10.07.2017 № 6677. Проте законопроект так і не було прийнято Верховною Радою України.

Учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного

пенсійного страхування є особи, котрі підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню згідно із Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», яким на дату запровадження перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду виповнилося не більш як 35 років та які сплачують внески / за яких сплачуються внески до накопичувальної системи пенсійного страхування. Страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду – складова єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, вони підлягають спрямуванню до Накопичувального пенсійного фонду в таких розмірах: у рік запровадження перерахування – 2 відсотки бази нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановленого для таких учасників, кожного наступного року – у розмірі, збільшеному на 1 відсоток, до досягнення 7 відсотків і подальшої сплати у зазначеному розмірі. Страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду для осіб, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, нараховуються на суму, передбачену договором про добровільну участь [4, с. 92]. Таким чином, серед пріоритетів запровадження такого рівня пенсійного забезпечення є: 1) збільшення загального розміру пенсійних виплат завдяки отриманню інвестиційного доходу; 2) заінтересованість громадян у сплаті пенсійних внесків; 3) зменшення «податкового тиску» на фонд оплати праці роботодавців завдяки перерахуванню частини обов'язкових пенсійних внесків до Накопичувального фонду, що здійснюватиметься із заробітку працівника; 4) створення джерела інвестиційних ресурсів для зростання національної економіки; 5) підвищення ефективності управління системою пенсійного забезпечення за рахунок передачі недержавним компаніям функції управління пенсійними активами. Отже, можна зробити висновок, що економічна стабільність кожної держави насамперед залежить від того, як ефективно та правильно організована пенсійна система. Наразі в Україні триває реформування сфери пенсійного забезпечення, одним із ключових завдань якого є запровадження накопичувальної системи пенсійного забезпечення, який перш за все надасть можливість підвищити рівень життя пенсіонерів.

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text> (дата звернення: 14.10.2020).

2. Накопичувальна пенсійна система – основні принципи. URL: <http://kagarlyk-rda.gov.ua/index.php/pensiunuuufond/2101-nakopichivalna-pensijna-sistema-osnovni-printsipi> (дата звернення: 14.10.2020).

3. Минюк О.Ю., Минюк Д.І. Пенсійна реформа в Україні: реалії та вимоги сьогодення. *Юридичний вісник*. № 1 (42). 2017. С. 103-109.

4. Дмитренко А.В., Дуднік І.В. Проблемні питання пенсійної реформи в Україні. *Економіка і регіон*. № 6 (67). 2017. С. 91-97.